

Målbeskrivning för Specialiseringsutbildning i Thoraxkirurgi, antagen vid årsmötet i Svensk Thoraxkirurgisk Förening, 01 10 20.

I. Övergripande målbeskrivning

Profil och verksamhetsfält

Specialiteten thoraxkirurgi omfattar fördjupade kunskaper och färdigheter i fråga om handläggning av sådana medfödda eller förvärvade sjukdomar och skador i brösthålans organ, i bröstvägg och mellangärde som behandlas med kirurgiska metoder. Specialiteten omfattar såväl akuta som icke-akuta sjukdomar och skador, och såväl akuta som planerade åtgärder. Flertalet hjärtkirurgiska ingrepp utförs med hjälp av extrakorporeal cirkulation. En ökande andel av de lungkirurgiska ingreppen utförs med videoassisterad endoskopisk teknik.

Samverkan inom hälso- och sjukvårdssystemet

Specialiteten har allt mer utvecklats mot ett kunskaps- och färdighetssamband och nära samarbete med specialiteterna/verksamhetsområdena kardiologi, thoraxradiologi, anestesi och intensivvård, lungsjukdomar, klinisk fysiologi och kärlkirurgi.

Kunskaper, färdigheter och förhållningssätt

Specialistutbildningen skall leda fram till allsidiga och djupa kunskaper om patogenes, patofysiologi, epidemiologi, diagnostik och olika behandlingar av missbildningar, sjukdomar och skador i brösthålans organ, bröstvägg och mellangärde. Den skall ge goda praktiska färdigheter i fråga om flertalet förekommande undersöknings- och behandlingsformer.

Särskild vikt måste läggas på kompetens att med självständighet kunna handlägga akuta tillstånd.

Mycket betydelsefull är handledd färdighetsträning vad gäller diagnostiska och terapeutiska ingrepp.

Den blivande specialisten måste förvärva god förmåga att samverka med annan personal och tränas att under hjärt-lungmaskinoperation samordna och leda verksamheten. Dessutom skall ST-läkaren förvärva kunskaper om den katastrofmedicinska vårdorganisationen för att kunna medverka till optimalt patientomhändertagande.

Under specialiseringstjänstgöringen skall den blivande specialisten vidare

- utveckla sin förmåga att kritiskt och vetenskapligt granska resultaten av olika metoder och tekniker
- träna sin förmåga att fatta självständiga och välgrundade beslut i frågor av medicinsk-etisk natur
- förvärva kunskaper om övergripande sjukvårdspolitiska mål och prioriteringar
- beredas tillfälle att delta i enhetens verksamhetsplanering och ekonomiuppföljning samt i arbete med produktionskontroll och kvalitetsutveckling
- förvärva kunskaper och insikter i läkarens arbetsledarroll
- uppmuntras att ta del i forsknings- och utvecklingsarbete
- fördjupa sina kunskaper om möjligheterna att förebygga sjukdom och skada, samt delta i individuellt och generellt förebyggande arbete
- träna sin pedagogiska förmåga genom att delta i undervisning och handledning av olika personalkategorier

Teoretisk utbildning

Parallellt med den kliniska tjänstgöringen skall teoretiska studier bedrivas. Likaså skall deltagande i kompletterande utbildning i form av kurser, konferenser etc. ingå. ST-läkaren skall i samråd med handledaren planlägga litteraturstudier och kursdeltagande som kan påskynda kompetensutvecklingen samt ge kunskaper och färdigheter som kan vara svåra att förvärva inom ramen för tjänstgöringen.

Den teoretiska utbildningen skall omfatta basala kunskaper i vetenskaplig metodik. ST-läkaren förväntas följa aktuell vetenskaplig litteratur inom området.

Kvalitetssäkring

Målbeskrivningen skall tjäna som vägledning för den läkare som avser att specialisera sig inom ämnesområdet. Den skall vidare utgöra grunden för ett individuellt tjänstgöringsprogram, som skall utformas i samråd mellan ST-läkare och handledare så snart som möjligt efter anställningen.

Specialiseringstjänstgöringen skall ske under handledning, och det är verksamhetschefens (eller motsvarande) ansvar att tillse att ST-läkaren erhåller den sidoutbildning som målbeskrivningen föreskriver och att kompletterande utbildning/tjänstgöring tillhandahålls i de fall kunskapsbehovet inte kan tillgodoses inom den ordinarie verksamheten. Handledaren skall tillse att sidoutbildningen utformas så att målbeskrivningens krav tillgodoses och att god och regelbunden kontakt etableras med sidoutbildande enheters handledare och med eventuell studierektor.

ST-läkarens kompetensutveckling skall fortlöpande kontrolleras och stämmas av gentemot det individuella tjänstgöringsprogrammet; en lämplig form för detta är regelbundna utvecklingssamtal. ST-läkaren ansvarar tillsammans med handledaren för en löpande dokumentation av genomgångna utbildningsmoment, exempelvis i form av "loggbok".

II. Preciserade delmål

A. Specialisten skall ha goda kunskaper om och självständigt kunna handlägga/utföra

- bedömning av lungröntgenundersökningar
- pleuradränagebehandling
- cirkulationsstillestånd
- behandling av hjärtarytmier
- postoperativ intensivvård
- akut omhändertagande av patient med thoraxtrauma eller multipelt trauma
- postoperativ tamponad eller blödning
- extrakorporeal cirkulation
- perikardpunktion
- sternotomi med thymektomi eller exstirpation av lokaliserad mediastinal tumör
- thorakotomi med exstirpation av lokal förändring i pleura eller mediastinum, lobektomi och pulmektomi
- bedömning av coronarangiografier
- kranskärlsoperation
- aortaklaffoperation
- behandling med aortaballongpump

Specialisten skall ha utfört minst 75 hjärtoperationer, varav minst 5 aortaklaffoperationer; 40 ingrepp inom allmän thoraxkirurgi, varav 10 självständigt; samt 25 perfusioner med hjärt-lungmaskin, varav 10 självständigt (under handledning).

B. Specialisten skall ha god kännedom om och viss erfarenhet av handläggning/utförande av

- mediastinoskopi
- videoassisterad thorakoskopisk kirurgi
- kardiologisk diagnostik såsom hjärtkateterisering, koronarangiografi, transthorakal och transesofageal ekokardiografi och scintigrafiska undersökningar
- PTCA
- sternotomi vid reoperation av tidigare hjärtopererad
- mitralisklaffoperation
- tricuspidalisklaffoperation
- akuta hjärtsjukdomar såsom instabil kranskärlssjukdom, VSD efter hjärtinfarkt, akut

- klaffinsufficiens och akut aortadissektion
- pacemakeringrepp
- grundläggande respirations- och cirkulationsunderstödjande behandling
- bedömning av thorakal datortomografi

C. Specialisten skall ha teoretisk kännedom om handläggning/utförande av

- avancerad lungkirurgi såsom "sleeve resection" och utvidgad lungresektion med bröstväggsresektion
- bröstväggstumörer och –missbildningar
- operativa ingrepp på esofagus
- esofagusruptur
- större mediastinala tumörer
- trakealkirurgi
- operativ behandling av hjärtmissbildningar
- arytmikirurgi
- operation av thorakala aortaaneurysm
- hjärt- och lungtransplantation
- avancerad respirations- och cirkulationsunderstödjande behandling såsom mekaniska hjälphjärtan, ECMO och ECLA
- tumörbiologi och tumörkirurgi samt icke-kirurgiska behandlingsmetoder vid thorakal tumörsjukdom
- magnetresonanstomografi av thoraxorganen

Tid för specialistutbildningen

Specialistutbildningen skall omfatta minst 5 år efter legitimation, varav minst 3.5 år skall fullgöras inom thoraxkirurgi. Sex månader sidoutbildning skall fullgöras inom kardiologi och sex månader inom anesthesiologi, varav minst 3 månader inom thoraxanesthesiologi/thoraxintensivvård. Övrig sidoutbildning är valfri.